

باسمه تعالی

رئیس‌جمهور و وزیر ارتباطات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

کاربرگ طرحنامه پژوهشی

(Proposal)

تکمیل این کاربرگ هیچگونه حق مادی برای پژوهشگر ایجاد نمی‌کند، ولی پژوهشگاه خود را موظف به حفظ حقوق معنوی وی می‌داند.

عنوان طرح:

تاریخ معاصر افغانستان (نیم قرن اخیر) از سال ۱۳۵۲ تا پایان سال ۱۴۰۱

ارائه‌دهنده: محمد جواد برهانی.....

خلاصه طرح: در این طرح علاوه بر مرور کلی بر تاریخ افغانستان، تلاش بر این است تا تاریخ معاصر افغانستان از دوران جمهورییت اول (از زمان حکومت سردار محمد داود خان از سال ۱۳۵۲ تا زمان حاضر حکومت تحریک طالبان ۱۴۰۱ مورد بررسی قرار گیرد).

بصورت کلی سه نوع تحولات سیاسی، فرهنگی و اجتماعی در طی نیم قرن اخیر مورد بررسی قرار می‌گیرد. نظام‌های مهم کشور در پنج مقطع تاریخی افغانستان تحقق یافت و باعث تحولات مهم در کشور گردید که عبارت‌اند از: دوران جمهوری زمان سردار محمد داود، دوران جمهوری دموکراتیک خلق و پرچم، دوران جمهوری حکومت مجاهدین، دوران بیست سال حکومت جمهوری اسلامی در زمان حکومت حامد کرزی و اشرف غنی و دوران دو دور حکومت امارت اسلامی تحریک طالبان.

قابل یادآوری است که در این تحقیق بیشتر تأکید بر تاریخ سیاسی، فرهنگی و اجتماعی خواهد بود که تحولات سیاسی، فرهنگی، و اجتماعی سه فصل مهم این تحقیق را تشکیل می‌دهد. داده‌های این تحقیق از طریق کتابخانه جمع‌آوری و با روش توصیفی و تحلیلی، ابتدا توصیف و آنگاه به تحلیل داده‌ها پرداخته می‌شود.

تاریخ ارائه: مدت اجرا: بودجه پیشنهادی:

ویرایش اول: ☐ دوم: ☒ سوم: ☐ چهارم: ☐

پژوهشکده: گروه پژوهشی:

محور پژوهشی مرتبط با طرح (بر اساس برنامه پژوهشی سال جاری)

موضوع مرتبط با محور (بر اساس برنامه پژوهشی سال جاری)

✓ * نوع پژوهش: بنیادی ☐ کاربردی ☒ توسعه‌ای ☐

* پژوهش بنیادی: پژوهشی است که در جهت گسترش مرزهای دانش بدون در نظر گرفتن استفاده عملی خاص برای کاربرد آن انجام می‌گیرد. پژوهش کاربردی: پژوهشی است که استفاده عملی خاصی برای نتایج آن منظور می‌شود و غالباً هم جنبه تجربی و هم جنبه نظری دارد. پژوهش توسعه‌ای: پژوهشی است که بیشتر جنبه تجربی دارد و به نوآوری یا بهبود در روش‌ها و مکانیزم‌ها و محصولات منجر می‌شود.

۱. مشخصات مجری یا مدیر طرح:

نام و نام خانوادگی: محمد جواد برهانی نام پدر: محمد انور شماره شناسنامه: محل تولد: غزنی

محل صدور: کابل سال تولد: روز ۱۵ ماه مرداد سال ۱۳۵۵ آخرین مدرک

تحصیلی (دانشگاهی/حوزوی): ارشد جامعه‌شناسی/خارج حوزه (سطح چهارم) رتبه علمی (دانشگاهی /

حوزوی): پایه استخدامی:

کد ملی:

نشانی محل کار: کد پستی:

نشانی منزل: قم .. کد پستی:

تلفن منزل: تلفن محل کار: تلفن همراه: نمابر:

آدرس پست الکترونیک:

سوابق تحصیلی از لیسانس به بعد:

ردیف	مقطع تحصیلی	رشته تحصیلی	محل تحصیل	نام کشور	سال اخذ مدرک
۱	ارشد	جامعه شناسی	موسسه امام خمینی	ایران	۱۳۸۲
۲	ارشد	مطالعات اسلامی	دانشگاه بلوچستان	پاکستان	۱۳۷۵
۳	سطح چهار حوزه	فقه و اصول	جامعه المصطفی العالمیه	ایران	۱۳۸۳
۴					

سوابق شغلی و تجربی (به ترتیب از حال حاضر به قبل):

ردیف	محل کار	سمت	مدت	شهر-کشور
۱	دانشگاه ادیان و مذاهب قم	استاد مدعو	اکنون	ایران قم
۲	موسسه فرهنگی خدماتی فانوس	ریاست	چهار سال	کابل افغانستان
۳	دانشگاه کاتب	استاد مدعو	چهار سال	کابل افغانستان
۴	دانشگاه کاتب	عضو هیئت علمی	سه سال	کابل افغانستان
۵	فصلنامه کاتب	عضو هیئت تحریریه	سه سال	کابل افغانستان
۶				

طرح‌های تحقیقاتی انجام داده و یا در حال اجرا:

ردیف	پروژه	محل اجرا	سال اجرا	وضعیت	نوع همکاری	مبلغ
۱	سیره اجتماعی پیامبر اعظم	کابل	۱۳۷۹	چاپ شده	نویسنده	
۲	سیره اجتماعی امام حسین علیه السلام		۱۳۸۲	چاپ شده	نویسنده	
۳	سیره اجتماعی امام حسن مجتبی علیه السلام		۱۳۸۵	چاپ شده	نویسنده	
۴	سیره اجتماعی حضرت فاطمه		۱۳۹۰	چاپ شده	نویسنده	
۵	ترجمه الاراضی		۱۳۹۲	چاپ شده	مترجم	
۶	ترجمه اطروحات		۱۳۹۹	چاپ شده	مترجم	
۷	ترجمه حکومت اسلامی		۱۳۹۵	چاپ شده	مترجم	
۸	ترجمه جایگاه سیاسی زنان در حکومت اسلامی		۱۳۹۵	چاپ شده	مترجم	
۹	ترجمه بانکداری اسلامی		۱۳۹۶	چاپ شده	مترجم	
۱۰	سیره اجتماعی امام علی علیه السلام		۱۴۰۰	در حال بازنگری	نویسنده	

دیگر فعالیت‌های پژوهشی (کتاب، مقاله و ...):

ردیف	عنوان فعالیت پژوهشی	محل	ناشر	سال
۱	نقش اسلام در دگرگونی اجتماعی با تاکید بر افغانستان معاصر	قم موسسه امام خمینی	موسسه امام خمینی	۱۳۸۶
۲	بانک از نگاه اسلام	قم	بوستان کتاب	۱۳۸۸
۳	سیره اجتماعی پیامبر اعظم	قم	بوستان کتاب	۱۳۸۴
۴	سیره اجتماعی امام حسن مجتبی	مشهد	بنیاد پژوهش آستان قدس رضوی	۱۴۰۰
۵	سبک زندگی خانوادگی حضرت زهرا	کابل	فانوس	۱۳۹۹
۶	تعداد بیش از بیست مقاله چاپ شده در افغانستان و ایران...			
۷				
۸				
۹				

				١٠

۲. بیان مسأله (معرفی دقیق ابعاد موضوع و سؤال(های) تحقیق):

افغانستان دارای تاریخ طولانی است که فراز و فرود زیادی را بخود دیده است. اهمیت جغرافیایی و سوق الجیشی و همچنین منابع و ذخایر زیرزمینی آن باعث شده است که قدرت های جهان همیشه چشم طمع به افغانستان داشته باشد و این امر خود باعث تحولات گسترده در کشور گردیده است.

در این تحقیق تلاش بر این است که تاریخ اجتماعی، فرهنگی و سیاسی افغانستان در طی نیم قرن اخیر مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. روشن است که افغانستان در طی نیم قرن تحولات زیادی را دیده است که کمتر کشوری در جهان شاهد این همه دگرگونی و تحولات بوده است. افغانستان در طی نیم قرن اخیر انواع حکومت ها را تجربه کرده و هیچ کدام هم دوام نیافته است، از حکومت پادشاهی گرفته تا جمهوری، جمهوری اسلامی و امارت اسلامی.

افغانستان در هر دوره از نظام سیاسی خود شاهد تحولات متفاوت در عرصه فرهنگی و اجتماعی بخصوص دین داری، آموزش و پرورش، رسانه ها، آزادی بیان، زبان فارسی ستیزی و... بوده است. از باب نمونه در دوران حکومت وابسته به خلق و پرچم تلاش عمده دولت وقت بر دین زدایی متمرکز بوده است. مردم افغانستان که اکثر قریب به اتفاق شان مسلمان است، در برابر حکومت وقت قیام کردند و تا سقوط کامل حکومت مبارزه کردند.

در دوران حکومت مجاهدین هر چند توجه عمده به دین بود، اما مساله قوم گرایی و حزب گرایی برجسته گردید و به همین خاطر جنگ های داخلی شروع شد. قوم پشتون که خود را صاحب اصلی کشور می دانست، بر نتابید تا حکمرانی بر افغانستان از دست پشتونها خارج و به دست تاجیک ها بیفتد. از سوی دیگر تاجیکها هم قدرت را بصورت انحصاری در اختیار گرفته بود و اقوام چون هزاره و ازبیک را در تصمیم گیری و قدرت شریک نداشت. این امر هم باعث آغاز جنگ های داخلی و هم عامل دوام آن گردید.

جنگ های داخلی مردم را به ستوه آورده بود، زیرساخت های کشور و شهرهای مهم افغانستان ویران گردید، تعداد زیادی از مردم مهاجر گردید و مردم خسته از جنگ دنبال ناجی می گشتند که تحریک طالبان وابسته به قوم پشتون، با شعار امنیت و اسلام از قندهار ظهور و وارد صحنه سیاسی افغانستان شد. طالبان در مدت کوتاه کشور را از دست مجاهدین و تاجیک خارج و اداره کابل را به دست خود گرفت. تحریک طالبان با اقوام غیر پشتون به صورت خشن و غیر انسانی رفتار کرد. زبان فارسی را به انزوا برد، رسانه های تصویری را از کشور جمع کرد و کشور را به سمت ساحت تک فرهنگی، تک قومی و تک زبانی به پیش می برد.

حملات ۱۱ سپتامبر در سال ۲۰۰۱ توسط گروه القاعده در خاک ایالات متحده آمریکا صورت گرفت. واکنش ایالات متحده به

این حملات، شروع جنگ با تروریسم با حمله به افغانستان و ساقط کردن طالبان که تروریست‌های القاعده را پناه می‌داد شروع شد، بن لادن از سوی آمریکا از بین رفت و ناتو و آمریکا وارد افغانستان شد. آمریکا و ناتو زمینه تشکیل حکومت جمهوری اسلامی در افغانستان را فراهم ساخت، قوای سه گانه در کشور همراه با ارتش و پولیس ساخته شد. به اعتراف بسیاری از کارشناسان، قانون اساسی و آزادی بیان در افغانستان در سطح منطقه ممتاز بود. افغانستان در عرصه رسانه، آموزش و پرورش و بهداشت رشد قابل توجهی داشت.

آمریکا و ناتو نتوانست در افغانستان امنیت بیاورد، لذا جنگ بین طالبان و دولت کرزی و اشرف غنی در حدود بیست سال ادامه یافت و همچنان از مردم افغانستان قربانی می گرفت. ذخایر زیادی از کشور افغانستان به یغما رفت و جنایت های زیادی هم صورت گرفت.

گفتگوی صلح در قطر صفحه جدیدی از تاریخ افغانستان را به وجود آورد و همه توجه را به خود معطوف کرد. با گذشت هر روز قدرت طالبان بیشتر می شد و دولت اشرف غنی ضعیفتر می گشت تا اینکه بار دیگر طالبان قدرت را با زور به دست گرفت و آمریکا و ناتو نیز کشور افغانستان را ترک کرد.

در ابتدا تصور می شد، تحریک طالبان تغییر کرده است، اما با گذشت یک سال نشانه های زیادی وجود دارد که طالبان تغییر نکرده است و هیچ جایگاهی برای اقوام غیر پشتون در افغانستان قایل نیست. طالبان دختران را از تحصیل محروم و زنان را خانه نشین کردند، با زبان فارسی نیز مبارزه می کند. در این دور موج جدیدی از مهاجرت افغانستانی ها به کشورهای همسایه و کشورهای اروپایی شروع شد، مدارس و دانشگاه ها رونق گذشته خود را ندارد و آمار بیکاری و فقر در افغانستان بصورت بی پیشینه ی افزایش یافته است. تاکنون هیچ کشوری در جهان حکومت تحریک طالبان را در افغانستان به رسمیت نشناخته است. با توجه به موضوع این تحقیق پرسش های وجود دارد که باید به آن پاسخ داده شود مانند اینکه:

سوال اصلی: مهمترین تحولات افغانستان در طی نیم قرن اخیر چه بوده است؟

سوال های فرعی:

مهمترین تحولات سیاسی افغانستان در طی نیم قرن اخیر چه بوده است؟

مهمترین تحولات اجتماعی افغانستان در طی سه دهه اخیر چه بوده است؟

مهمترین تحولات فرهنگی افغانستان در طی نیم قرن اخیر چه بوده است؟

پاسخ به هر کدام از سه سوال اخیر می تواند یک فصل از این تحقیق را تشکیل بدهد.

در صورت نیاز ادامه بحث ضمیمه شود

آنچه اهمیت این تحقیق را اثبات می‌کند، این است که اگرچه در مورد تاریخ کهن افغانستان کتاب‌های زیادی نوشته شده است، اما درباره تاریخ معاصر افغانستان آثاری زیادی در دسترس نیست. از سوی دیگر تمام تحولات افغانستان در طول تاریخ این کشور یک طرف و تاریخ پر تحول نیم قرن اخیر افغانستان در طرف دیگر. این امر هم باعث می‌شود تا تحقیق حاضر اهمیت پیدا کند. علاوه بر آنچه بیان شد، می‌توان گفت که بسیاری از مردم افغانستان در طی نیم قرن از کشورش مهاجر گردیده است و در کشورهای همجوار و یا در سایر کشورها زندگی می‌کنند، آنها علاقه مند اند با تاریخ افغانستان آشنا گردد، که این متن به آنها کمک می‌کند تا با تاریخ و تحولات کشورش آشنایی پیدا کند.

در مورد ضرورت تحقیق نیز باید به اینکه نکته توجه نمود که تبیین تحولات نیم قرن اخیر افغانستان نقش بنیادی و اساسی در برنامه ریزی برای خروج از بحران امروز دارد. افغانستان در این پنجاه سال اخیر شاهد رفت و آمدهای حکومت‌ها نظام‌های سیاسی مختلف و حضور کشورهای گوناگونه بوده است، اما در عین حال از دستیابی به یک نظم باثبات و با دوام ناکام مانده است. از این رو لازم است که بصورت منصفانه و با استفاده از چارچوب و رویکرد اجتماعی و جامعه شناختی این تحولات بررسی شود. معمولاً تاریخ‌های که در باره افغانستان نوشته شده است، همراه با حب و بغض‌های قومی و مذهبی صورت گرفته است که گاهی برخی از اقوام و مذاهب مانند هزاره و شیعه مورد بی‌مهری قرار گرفته است. رویکرد این تحقیق هم کاملاً بی‌سابقه است.

مقدماتی‌ترین هدف این تحقیق آشنایی مخاطبان با تاریخ معاصر افغانستان است. این تحقیق همچنین تلاش دارد تا تحولات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی افغانستان را بصورت کاربردی طرح کند و زمینه ساز برای تحقیقات عمیق‌تر گردد. هدف دیگری که این تحقیق دنبال می‌نماید استفاده از آن در برنامه‌های راهبردی و سیاست‌گذاری‌ها است.

در طی دو دهه اخیر چندین کتاب در مورد تاریخ معاصر افغانستان چاپ و منتشر شده است که برخی از مهمترین آن در اینجا آورده می شود:

تاریخ معاصر افغانستان ویژه ی دانش آموزان افغانستانی نوشته سید محمد جمال موسوی، این کتاب در ایران چاپ شده است و فعلا هم در بازار نیست.

تاریخ معاصر افغانستان از سلطنت تا جمهوریت، از سال ۱۷۴۷ تا سال ۱۹۷۸ نوشته پوهنمل شهزمان صمیمی، این کتاب در افغانستان چاپ شده است.

تاریخ معاصر افغانستان از احمدشاه درانی تا سقوط کمونیست ها، نوشته علی اکبر فیاض، این کتاب در سال ۱۳۹۴ در ۲۶۴ صفحه توسط انتشارات بدخشان چاپ شده است.

تاریخ معاصر افغانستان نوشته الحاج پوهنیار عبدالعزیز منیب، کتاب در سال ۱۳۹۶ در ۲۲۶ صفحه در افغانستان چاپ شده است. نگاهی مختصر به تاریخ معاصر افغانستان، نوشته محمد ابراهیم عطایی، این کتاب در ۵۶۸ صفحه در سال ۱۳۸۹ چاپ شده است.

نگاهی به تاریخ معاصر افغانستان نوشته پوهندوی خلیل احمد جامی که در سال ۱۳۹۸ در ۲۵۶ صفحه در کابل چاپ شده است. افغانستان در سه دهه اخیر، این کتاب را نمایندگی نهاد رهبری در امور افغانستان تنظیم و در یازده فصل در ۱۱۲۶ صفحه تا زمان حکومت دور اول طالبان را آورده است که در سال ۱۳۸۱ چاپ شده است.

اکثر کتابهای فوق که درباره تاریخ معاصر افغانستان نوشته شده است علاوه بر نکات قوت که دارد، دچار ضعف های مهم است که در اینجا به مهمترین آن اشاره می شود.

کتابهای فوق به دو دسته بزرگ تقسیم بندی می شود:

بخش مهم از کتاب های فوق آموزشی است که کتاب اول یک کتاب آموزشی برای دانش آموزان نوشته شده است که خیلی مختصر است.

پنج کتاب بعدی که از شماره دو تا شماره شش را در بر می گیرد، کتابهای است که بصورت جزوه درسی از سوی اساتید مضمون در کابل تنظیم و آنگاه برای دانشجویان چاپ شده است. این کتاب ها برای مقطع لیسانس با تتبع کم تدوین و منتشر شده است و اکثر آن همانگونه که مشاهده می شود به دهه اخیر اصلا پرداخته است.

بخش دیگر از کتاب ها مانند کتاب اخیر کتاب پژوهشی است که تحولات دهه اخیر را نیاورده است. از سوی دیگر قریب به اتفاق کتابهای مذکور صرفا به تحولات سیاسی پرداخته و تحولات فرهنگی و اجتماعی در آن نادیده گرفته شده است.

بنا براین تنها اثری مهمی که در مورد تاریخ معاصر افغانستان نوشته شده است کتاب "افغانستان در سه دهه اخیر" است که این کتاب بیش از ده سال است چاپ شده است و تاریخ یک دهه اخیر در آن نیامده است. مهمترین بخش که می تواند این تحقیق را متمایز از سایر تحقیقات مشابه نماید، یکی به روز بودن آن و دیگری تمرکز بر مسائل فرهنگی و اجتماعی در کنار مسائل سیاسی و مهمتر از همه استفاده از مفاهیم، چارچوب و رویکرد جامعه شناختی و تفکر اجتماعی است. کاری که در تحقیقات پیشین انجام نگرفته است.

در صورت نیاز ادامه بحث ضمیمه شود

۵. چهارچوب نظری، فرضیه‌ها یا ابعاد پژوهش:

به نظر می‌رسد برای تحلیل و تبیین تاریخ معاصر افغانستان دو نظریه دورانی ابن خلدون و نظریه تکاملی و فرهنگی تالکوت پارسونز مناسب باشد. می‌توان از نظریه دورانی ابن خلدون برای تحلیل اوضاع سیاسی و اجتماعی افغانستان استفاده کرد، که این نظریه منطق تحولات و دگرگونی تاریخی را در نزاع بین بدوی‌ها و شهری‌ها می‌داند و در بخش از تحولات سیاسی افغانستان مفید است. همچنین می‌توان از نظریه تکاملی و فرهنگی پارسونز برای تبیین اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی افغانستان استفاده کرد که پارسونز منطق تحولات اجتماعی و تاریخی را مرهون ایجاد تغییرات در نظام فرهنگی جامعه می‌داند که با دگرگون شدن نظام فرهنگی نظام اجتماعی و رفتاری نیز دگرگون می‌گردد.

اما از آنجا که در این تحقیق بنا نیست فرضیه‌ی اثبات و یا به سوالی علمی پاسخ داده شود، تا نیاز به چهارچوب نظری و فرضیه باشد، و از سوی دیگر نظریات و چارچوب نظری تحلیل و دیدگاه محقق را محدود به یک زاویه خاص می‌کند، لذا از آنجا که هدف در این تحقیق این است که متنی برای کسب معلومات بیشتر درباره تاریخ معاصر افغانستان تولید گردد، پس لازم نیست از نظریه خاص استفاده شود، بلکه این پژوهش با روش گراند تئوری (نظریه زمینه‌ای) تلاش دارد تا از طریق جمع‌آوری داده‌ها زمینه تولید تئوری را فراهم سازد. لذا به جای این که در این تحقیق مطالعه و جمع‌آوری داده‌ها با نظریه از پیش تصور شده‌ای آغاز گردد، کار با یک حوزه مطالعاتی خاص شروع شده، آنگاه اجازه داده می‌شود که نظریه از دل داده‌ها پدیدار شود.

۶. متغیرها یا مفاهیم اساسی تحقیق و تعریف عملیاتی آنها:

افغانستان: سرزمینی که امروزه به آن افغانستان گفته می‌شود قبلاً به نام خراسان و پیش از آن به نام آریانا خوانده می‌شد. واژه افغانستان به عنوان نام این کشور در سال ۱۳۰۲ ه‍.ش (۱۹۲۳) و در قانون اساسی امان‌الله شاه به تصویب رسید. واژه افغان در سال ۱۳۴۳ (۱۹۶۴) و در قانون اساسی تصویبی محمد ظاهرشاه با تعریفی تازه و به معنی همه افراد شهروند کشور افغانستان به کار رفت، اکثر شهروندان افغانستان تا هنوز این نام را تحمیلی دانسته و خود را افغان نمی‌داند، زیرا افغان نام یک قوم خاص در افغانستان است.

تحول اجتماعی: social evolution باید توجه داشت که تحول اجتماعی به مجموعه ای از دگرگونی اطلاق می‌شود که در طول یک دوره طولانی طی یک و یا شاید چند نسل در یک جامعه رخ می‌دهد. بنا بر این تحول اجتماعی مجموعه پروسه‌هایی است که در یک مدت زمان کوتاه نمی‌توان آن را ملاحظه کرد. تحول اجتماعی را می‌توانیم به مثابه منظره واحدی بدانیم متشکل از توده ای از جزئیات که جز از ارتفاع زیاد قابل رویت نیست".

دگرگونی اجتماعی (social change) عبارت است از پدیده‌های قابل رویت و قابل بررسی در مدت زمانی کوتاه به صورتی که هر شخص معمولی نیز در طول زندگی خود یا در طول دوره کوتاهی از زندگی می‌تواند یک دگرگونی را مشخص تعقیب نماید، نتیجه قطعی اش را ببیند و یا نتیجه موقتی آن را در یابد.

تاریخ معاصر: تاریخ معاصر (Contemporary history)، در تاریخ‌نگاری، زیرمجموعه ای از تاریخ مدرن است که دوره تاریخی را از تقریباً ۱۹۴۶ میلادی تا کنون توصیف می‌کند. در این تحقیق مراد از تاریخ معاصر افغانستان دوره تاریخی نیم قرن اخیر افغانستان را شامل می‌شود که از سال ۱۳۵۰ تا سال ۱۴۰۱ را در بر می‌گیرد.

۷. واژه‌های کلیدی (متفاوت از واژه‌های مندرج در عنوان طرح):

افغانستان، نیم قرن اخیر، تحولات اجتماعی، دوران جمهوریت اول، جمهوریت دوم، حکومت مجاهدین، حکومت طالبان، امارت اسلامی

۸. نقاط تمرکز تحقیق (موضوعی، مکانی، زمانی):

تحقیق حاضر بر موضوع افغانستان با تاکید بر تاریخ فرهنگی، سیاسی و اجتماعی متمرکز است و نیم قرن اخیر (۱۳۵۰ تا ۱۴۰۱) را مورد بررسی قرار خواهد داد.

۹. روش شناسی پژوهش:

۹-۱. روش تحقیق:

[توصیفی ☐] [تحلیلی ☒] [کمی ☐] [کیفی ☒]

توضیح: روش تحقیق توصیفی تحلیلی است که داده ها از منابع معتبر جمع آوری و بعد به تحلیل آن پرداخته می شود. شیوه گردآوری داده ها هم کتابخانه ای است.

۹-۲. شیوه گردآوری اطلاعات:

[کتابخانه ای ☒] [مشاهده ☐] [مصاحبه ☐] [پرسشنامه ☐]

[سایر ☐] لطفاً ذکر شود.

اطلاعات از طریق اسناد و مدارک مکتوب جمع آوری می گردد و البته مشاهدات و تجربیات عملی نگارنده نیز مورد توجه خواهد بود زیرا نگارنده بیش از ده سال در افغانستان زندگی کرده و در حدود سی سال از نزدیک تحولات سیاسی و اجتماعی افغانستان را دیده و دنبال کرده است.

۹-۳. فنون توصیف داده ها (آمار توصیفی):

۹-۴. فنون تحلیل داده ها (آمار استنباطی):

.....

.....

.....

.....

۶-۹. نمونه گیری: تمام شماری می شود ☐

کتاب حاضر دارای فصول زیر است که به ترتیب عبارتند از:

الف. مقدمات و کلیات

ب. مفاهیم اساسی

ج. مروری بر تاریخ گذشته افغانستان

دوره اسلامی: از نفوذ اسلام تا تأسیس افغانستان (۱۷۴۷)،

دوره معاصر: از زمان تأسیس افغانستان (۱۷۴۷) تا کنون (۱۴۰۱)،

د. سیمای طبعی و جغرافیایی افغانستان

هـ سیمای کلان سیاسی، اجتماعی و فرهنگی افغانستان

هـ سیمای کلان سیاسی، اجتماعی و فرهنگی افغانستان

- منطق جابجایی نظام‌های سیاسی (از جمهوری‌ت اول تا امارت اسلامی دوم با استفاده از خشونت و دخالت خارجی‌ها)

– از دخالت بلوک شرق تا خروج آمریکا و ناتو

– از دخالت بلوک شرق تا خروج آمریکا و ناتو

– شکل‌گیری احزاب سیاسی متکثر و متنوع

– شکل‌گیری احزاب سیاسی متکثر و متنوع

- شکل‌گیری و حضور جریان‌های افراطی و تروریستی داخلی و خارجی

- شکل‌گیری و حضور جریان‌های افراطی و تروریستی داخلی و خارجی

فصل سوم: تحولات فرهنگی و علمی در افغانستان معاصر (سرمایه فرهنگی و انسانی)

- تحول و تغییر در عرصه دین، دینداری، مناسک دینی و نهادهای دینی (آموزشی و تبلیغی)
- تحول و تغییر در عرصه فرهنگ (مصرف فرهنگی و خلق یا صنع فرهنگی/ صنایع فرهنگی: مطبوعات، رسانه‌ها، سینما، بازارهای دیجیتالی، هنر، کتاب، مد و لباس)
- تحول و تغییر در عرصه آموزش و پرورش (کمیت، کیفیت، فراگیری و مدیریت)
- تحول و تغییر در عرصه علم و آموزش عالی (دانشگاه‌های دولتی و خصوصی)
- تغییرات صنعت چاپ و نشر، تحقیق و ترجمه

فصل چهارم: تحولات اجتماعی در افغانستان معاصر

- تحولات و تغییرات روابط اجتماعی بین القومی و درون قومی (ساختار قومی، نزاع‌های قومی، قوم و نهادهای اجتماعی)
- رشد شهرنشینی و کوچک شدن روستا
- فقر و رشد اقتصادی
- تحول و تغییرات در نظام طبقاتی و شکل‌گیری طبقات جدید
- تحول و تغییر در نظام خانواده و فرزندآوری
- تحول و تغییر جمعیتی (افزایش جمعیت، سلامت و بهداشت، مرگ و میر کودکان، امید به زندگی و مهاجرت و از جاکندگی)

۱۱. حجم کمی (تقریبی) گزارش نهایی: ۳۵۰ صفحه ۳۰۰ کلمه‌ای

۱۲. نتایج قابل انتظار از طرح:

☐ ۱. رفع مشکل اصلی دستگاه متبوع	☐ ۴. تهیه آیین نامه، دستورالعمل یا استاندارد
☒ ۲. فراهم آوردن دانش فنی کاربردی	☐ ۵. تدوین طرح جامع
☒ ۳. تهیه سند راهبردی	۶. سایر موارد ذکر شود: آشنایی با تاریخ معاصر افغانستان

.....

.....

۱۳. مهم ترین منابع و مأخذ فارسی و خارجی:

ردیف	نام خانوادگی، نام	عنوان کتاب یا مقاله	مترجم	عنوان فصل نامه	محل نشر	ناشر	سال انتشار
۱	فیض محمد کاتب	سراج التواریخ،			کابل،	امیری،	۱۳۹۱
۲	یعقوبعلی خوافی،	پادشاهان متاخر افغانستان،			تهران	عرفان	۱۳۸۷
۳	میرغلام محمد غبار	افغانستان در مسیر تاریخ			کابل،	میوند،	۱۳۸۳.
۴	میرمحمد صدیق فرهنگ،	افغانستان در پنج قرن اخیر،			قم،	وفائی،	۱۳۷۰.
۵	بصیر احمد دولت آبادی،	شناسنامه افغانستان،			تهران،	عرفان،	۱۳۷۹.
۶	جمعی از نویسندگان	افغانستان در سه دهه اخیر			قم	نهاد رهبری	
۷	بختیاری، محمد عزیز،	شیعیان افغانستان،			قم	موسسه شیعه شناسی	۱۳۸۵
۸	دریز، امین الله، انجمن	افغانستان در قرن بیستم،			پیشاور	نشراتی دانش،	۱۳۷۹
۹	دوپری، لویس،	افغانستان تاریخ و جغرافیا، ترجمه جعفر رسولی،			قم،	علمیه،	۱۳۷۹
۱۰	رشید، احمد،	طالبان، اسلام، نفت و بازی بزرگ جدید، ترجمه اسدالله شفایی و صادق باقری،			تهران،	انتشارات دانش	۱۳۷۹
۱۱	روا، الویور،	افغانستان، اسلام و نوگرایی سیاسی، ترجمه ابوالحسن سروقد مقدم،			مشهد،	معاونت فرهنگی آستان قدس،	۱۳۶۹
۱۲	سجادی، عبدالقیوم،	جامعه شناسی سیاسی افغانستان،			قم،	دفتر تبلیغات	۱۳۸۰

	اسلامی،						
۱۳	علی آبادی، علی رضا،	افغانستان،				تهران،	وزارت امور خارجه، ۱۳۷۵
۱۴	علیزاده موسوی،	سید مهدی، افغانستان ریشه یابی و بازخوانی تحولات معاصر				قم،	کیش مهر، ۱۳۸۱
۱۵	الفستون، مونت استوارت،	افغانان؛ جای؛ فرهنگ؛ نژاد، ترجمه فکرت،				مشهد،	آستان قدس رضوی، ۱۳۷۶
۱۶	کشتمند، سلطان علی،	یادداشت‌های سیاسی و رویدادهای تاریخی				بی جا،	۲۰۰۱

۱۴. هزینه‌های پرسنلی*:

ردیف	نام و نام خانوادگی	مسئولیت در طرح و نوع همکاری	سطح تحصیلات	رشته تخصصی	ساعات کار در ماه	مدت همکاری	مبلغ پرداختی در ماه	هزینه
۱	محمد جواد برهانی	نویسنده و مجری	ارشد جامعه شناسی و سطح چهار حوزه	جامعه شناسی				
۲								
۳								
۴								
۵								
	جمع هزینه							

*براساس ضوابط آئین نامه‌های پژوهشی

۱۵. سایر هزینه‌ها (تهیه منابع، چاپ و انتشار، مسافرت و...):

ردیف	شرح	هزینه	ردیف	شرح	هزینه
۱		۵			
۲		۶			
۳		۷			
۴		۸			
مبلغ کل هزینه‌های اجرای طرح					

۱۶. مراحل، زمانبندی اجرای تحقیق و شرح خدمات :

ردیف	عنوان مرحله	شرح خدمات		پیش بینی زمان و درصد پیشرفت کار		نحوه ارائه گزارش
				زمان لازم (روز)	درصد پیشرفت کار	
۱	صفر			۰	۰	بدون ارائه گزارش
۲	شرح خدمات گزارش مرحله اول طبق نظر مجری (۵۰ درصد از تحقیق)	ارائه گزارش مرحله اول		شش ماه	۳۰	
۳	نهایی	ارائه گزارش نهایی		یک سال	۱۰۰	۵۰

* پرداخت ۲۰٪ از کل اعتبار قرارداد با اخذ تضمین به عنوان پیش پرداخت.